

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

København, den
Sagsnr.: 28082
Dok.nr.: 753447

Notat om regeringens tiltag særligt for mindre landbrug

Både under udvalgsbehandlingen af lovforslag L 37 om ændring af landbrugsloven og under statusmødet med aftaleparterne bag Vækstplan for Fødevarer blev der rejst en bekymring for, at mindre landbrug vil lide under forslaget til modernisering af landbrugsloven.

Det skyldes den aftalte modernisering af landbrugsloven, som bl.a. vil medføre en afskaffelse af reglerne om fortrinsstilling, der hidtil har givet ejere af mindre landbrugsbedrifter mulighed for at kunne købe suppleringsjord. Dog har reglerne kun en meget begrænset effekt, er lette at omgås i praksis, og de udgør en væsentlig administrativ og økonomisk byrde for erhvervet, hvilket er baggrunden for, at reglerne nu foreslås afskaffet.

Betydningen af at afskaffe reglerne om fortrinsstilling foreslås dog fulgt nærmere, hvorfor erfaringerne med lovændringen vil blive taget op til vurdering efter fem år ved at se nærmere på udviklingen i ejerskabsstrukturene, herunder den ejerskabsmæssige og størrelsesmæssige udvikling for økologiske bedrifter samt for mindre konventionelle bedrifter.

Det er dog i den sammenhæng værd at bemærke, at der er en række forhold i regeringens førte politik, der særligt er til gavn for mindre landbrug.

På **Fødevareministeriets** område er der en række krav, som mindre landbrugsbedrifter er undtaget fra at leve op til, når de søger om landbrugsstøtte. Under enkeltbetalingsordningen er mindre landbrugsbedrifter fra 2015 undtaget fra følgende krav:

- En mindre landbrugsbedrift skal blot efterleve to ud af tre nye grønne krav
- Kravet om flere afgrøder gælder ikke for landbrugsbedrifter med under 10 ha. omdriftsareal
- Kravet om 5 pct. miljøfokusområder gælder ikke for landbrugsbedrifter med under 15 ha. omdriftsareal.

Og under Landdistriktsprogrammet 2014-2020 er der mulighed for at søge økologitilskud til arealer helt ned til 0,3 ha. I den sammenhæng er det værd at bemærke, at der er forholdsvis flere økologiske bedrifter blandt de meget små landbrugsbedrifter. Derfor er fx tilskudsordningen *økologisk investeringsstøtte* attraktiv for mindre landbrugsbedrifter.

Miljøteknologiordningen er også til gavn for mindre landbrugsbedrifter. Der var i den netop afholdte ansøgningsrunde en særlig indsats vedrørende investeringer i stalde for at reducere tab i næringsstoffer.

På **Erhvervs- og Vækstministeriets** område har bl.a. Vækstfonden¹ en række produkter, som kan anvendes af bl.a. landbrug til at rejse finansiering. Det drejer sig bl.a. om

- Vækstkautitioner
- Vækstlån
- Etableringslån til landbrug

Vækstkaution er et produkt, hvor Vækstfonden stiller kaution for et lån i et finansieringsinstitut, hvis landmanden ikke selv kan stille den fornødne sikkerhed for lånet. Kautionen dækker lån og kreditter på op til 2 mio. kr. og ydes til små og mellemstore virksomheder. Kautionens størrelse gør den særlig egnet for mindre virksomheder, herunder landbrug. Ca. 1/5 del af de kautionerne, Vækstfonden har stillet, er til primære erhverv.

Vækstlån udbydes til etablerede virksomheder, som skal låne mere end 2 mio. kr., men som ikke kan opnå fuld finansiering fra andre finansieringskilder. Vækstlånet indgår typisk som en del af en samlet finansieringsløsning med finansiering fra private finansieringsinstitutter.

Etableringslån til landbrug. Vækstfonden har i samarbejde med Landbrug & Fødevarer og Finansrådet lanceret etableringslån til landbrug. Etableringslånene er et særlig risikovilligt lån, som henvender sig til yngre landmænd med ambitioner om at overtage og udvikle en eksisterende bedrift. De første lån er bevilliget.

¹ Vækstfonden er statens finansieringsfond og blev etableret i 1992 med det formål at fremme vækst og fornyelse i små og mellemstore virksomheder (SMV) for at få et samfundsøkonomisk afkast.